

Arbeidsmarkt zorg en welzijn Drenthe

Maart 2021

Deze factsheet laat de stand van zaken zien op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn in de provincie Drenthe. We brengen de ontwikkeling van het aantal werknemers en vacatures naar branche in beeld. De instroom en uitstroom van werknemers komen aan bod. Daarna zoomen we in op het werkplezier, de werkdruk, het opleiden van de huidige medewerkers en de instroom van nieuwe professionals in het beroepsonderwijs. Als laatste een blik op de toekomst: de Drentse prognoses van de personeelstekorten t/m 2030 en de bevolkingsontwikkeling naar leeftijd in 2031 en 2041.

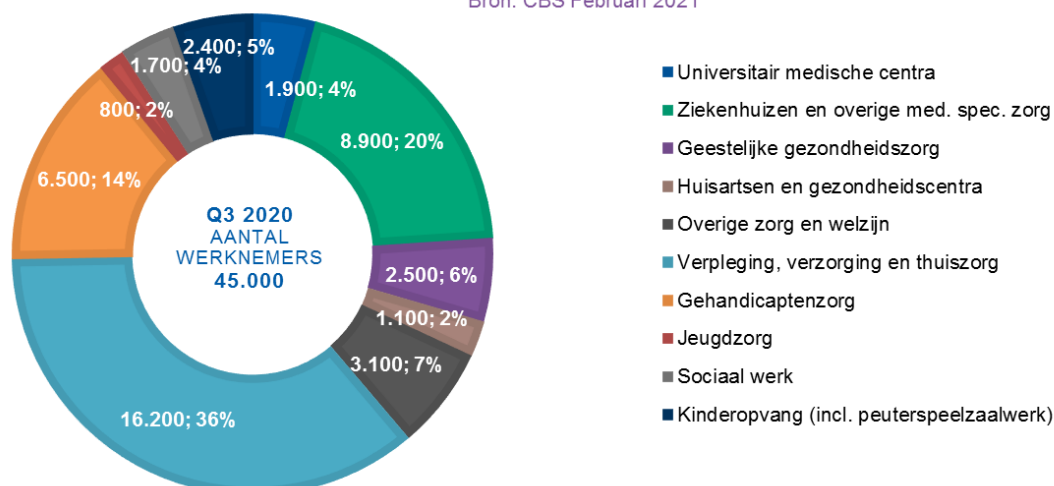
Aantal werknemers zorg en welzijn in Drenthe blijft groeien

- Zowel het afgelopen jaar (+600, +1,4%) als de afgelopen vijf jaar (+3.400, +8,2%) is het aantal werknemers in de sector zorg en welzijn in provincie Drenthe gestegen. In totaal werken er nu ongeveer 45.000 mensen in Drenthe in deze sector.
- Het aantal werknemers in Drenthe in alle sectoren is 210.100, dit betekent dat 21,4% van alle werknemers in de sector zorg en welzijn werkt. Dit percentage ligt hoger dan het landelijke gemiddelde van 17,1%.
- De meeste van deze 45.000 mensen hebben een baan in de branche verpleging, verzorging en thuiszorg (16.200, 36%), ziekenhuizen (8.900, 20%) en de gehandicaptenzorg (6.500, 14%).

Ontwikkeling werknemers zorg en welzijn provincie Drenthe 2015-2020									
Aantal werknemers						Trend Q3 2015-'20		Trend Q3 2019-'20	
Q3 2015	Q3 2016	Q3 2017	Q3 2018	Q3 2019	Q3 2020	Aantal	%	Aantal	%
41.600	40.800	42.200	43.100	44.400	45.000	3.400	8,2%	600	1,4%

Werknemers naar branche zorg en welzijn Drenthe

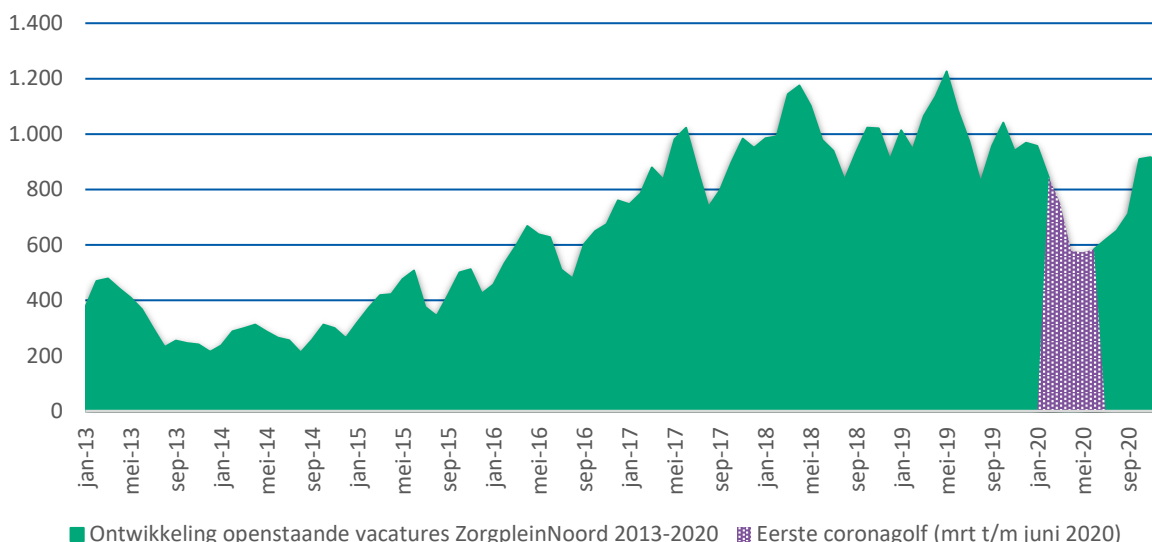
Bron: CBS Februari 2021

Forse daling aantal openstaande vacatures door de coronacrisis, stabilisatie eind 2020

- Nadat het aantal openstaande vacatures in Noord-Nederland op de vacaturesite van ZorgpleinNoord zes jaar achter elkaar is gestegen, is er in 2020 sprake van een forse daling als gevolg van de coronacrisis.
- Het aantal openstaande vacatures steeg na de eerste coronagolf weer richting het aantal vacatures van 2019. In het laatste kwartaal van 2020 (okt-dec) waren er 238 vacatures minder vergeleken met het laatste kwartaal van 2019 (-8,1%). De tweede coronagolf heeft duidelijk een minder grote invloed op de vacaturecijfers.

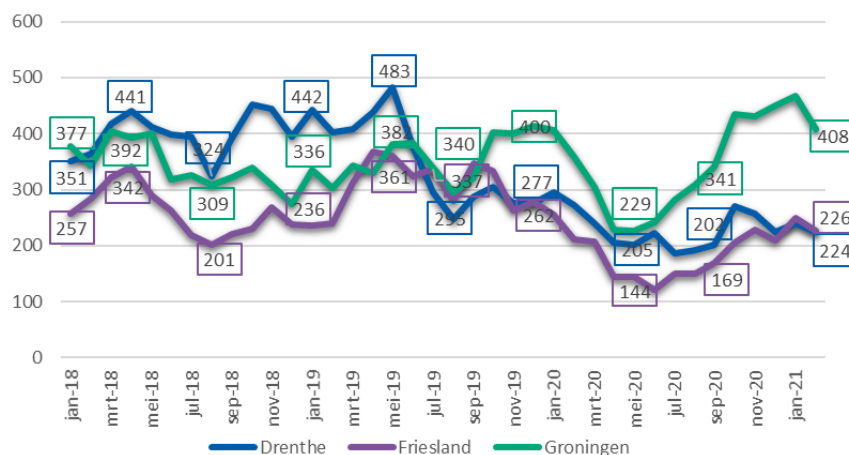
Vacatureontwikkeling 2013-2020

Openstaande vacatures per provincie: veel vacatures in de gehandicaptenzorg in Drenthe

- In provincie Groningen waren in 2020 de meeste vacatures (44,7%), gevolgd door Drenthe (30,9%) en Friesland (24,5%). In 2019 waren de vacatures gelijkmatiger verdeeld over de drie provincies (Groningen 34,9%, Drenthe 34,9% en Friesland 30,2%).
- De daling in 2020 was in de provincie Groningen het minst groot. Ondanks de coronacrisis waren er 240 openstaande vacatures minder in deze provincie (-5,6%). In provincie Drenthe was de daling groter, namelijk 1.471 vacatures minder (-34,7%). In provincie Friesland was de daling het grootst, met 1.482 openstaande vacatures minder dan in 2019 (-40,3%).
- Wat opvalt aan de verdeling van het aantal openstaande vacatures per branche en functiegroep in Drenthe is dat er vergeleken met de andere twee Noordelijke provincies, veel vacatures worden geplaatst in de functiegroep sociaal pedagogisch (580, 22%) en de branche gehandicaptenzorg (592, 22%).

Openstaande vacatures per provincie

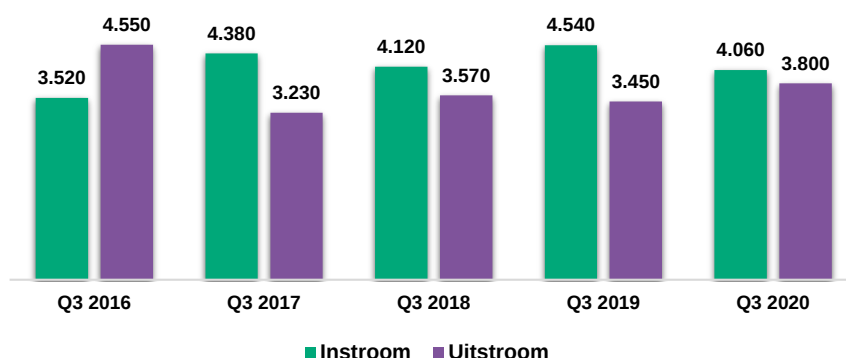

Vacatureontwikkeling Drenthe naar branche en functiegroep (mrt 2020 tot mrt 2021)		
Top 3 per branche:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. verpleging, verzorging en thuiszorg	1228	46%
2. gehandicaptenzorg	594	22%
3. geestelijke gezondheidszorg	389	15%
Top 3 Functiegroep:	Aantal vacatures	% van totaal in provincie
1. sociaal pedagogisch	580	22%
2. verpleegkundige	454	17%
3. verzorgende	401	15%

In- en uitstroom zorg en welzijn 2020: minder instroom en meer uitstroom dan in 2019

- Het verschil in het afgelopen jaar (Q4 2019 t/m Q3 2020) tussen instroom en uitstroom is in Drenthe ongeveer 260 werknemers. Een jaar eerder (Q4 2019 t/m Q3 2019) was dat nog 1.090 werknemers. De nieuwe instroom van werknemers daalde met 480 mensen en de uitstroom nam toe met 350 werknemers.
- In de ziekenhuizen en de eerstelijnszorg (exclusief huisartsenzorg) is de uitstroom van personeel zelfs iets groter dan de instroom. Ook in Groningen en Friesland daalde de instroom en groeide de uitstroom in vergelijking met 2019.

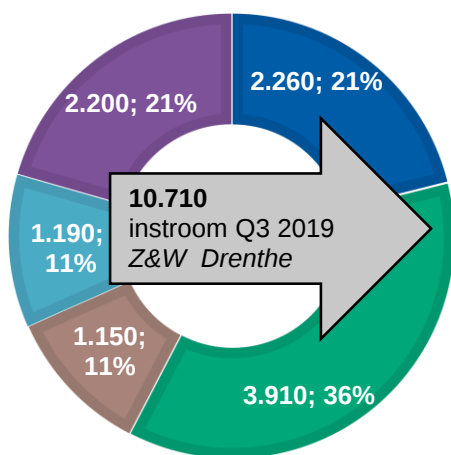
In- en uitstroom zorg en welzijn Drenthe

Totale mobiliteit: meeste in- en uitstroom vindt plaats binnen de zorg- en welzijnssector

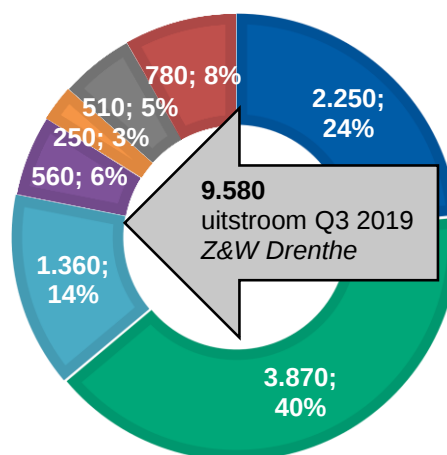
- Als we naar alle mobiliteit in de Drentse zorg- en welzijnssector kijken over 2019, dan wisselen er meer medewerkers binnen de sector (6.170) van baan, dan er de nieuwe medewerkers (4.540) van buiten de sector instromen. Vooral de mobiliteit tussen de branches valt op. 3.910 medewerkers vinden een nieuwe baan in een andere zorg- en welzijnsbranche, 2.260 medewerkers starten met een nieuwe baan in dezelfde branche binnen de Drentse zorg- en welzijnssector.
- Van de 4.540 nieuwe medewerkers van buiten de sector is ongeveer de helft zij-instromer of herintreder. De andere helft bestaat uit nieuwe beroepsprofessionals uit het onderwijs of vanuit een inactieve positie.
- Ongeveer 3.450 werknemers verlieten in 2019 de Drentse zorg en welzijn. De meeste uitstromende werknemers, 1.360 zijn voor een werkgever in andere sector gaan werken. Ongeveer 250 zorg- en welzijnswerknemers begonnen voor zichzelf en iets meer dan 500 werknemers gingen met pensioen. De rest, 1.340 medewerkers, stroomden uit naar een uitkering of inactiviteit.

TOTALE INSTROOM NAAR HERKOMST

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- herintreder (> 1jr weg)
- zij-instromer
- overig (onderwijs, uitkering etc)

TOTALE UITSTROOM NAAR BESTEMMING

- dezelfde branche
- andere z&w branche
- andere sector
- uitkering
- zzp
- pensioen
- inactief

Arbeidsomstandigheden: ziekteverzuim in 2020 hoger dan in 2019 in Drentse zorg

- In tweede helft van 2019 heeft het CBS werknemers in de Drentse zorg en welzijn gepeild over de arbeidsomstandigheden. Ruim acht op de tien werknemers in de Drentse zorg- en welzijnssector geeft aan tevreden of zeer tevreden te zijn met het werk dat zij doen.
- Toch ervaart meer dan 43% van de werknemers de werkdruk als te hoog of veel te hoog. Het aandeel medewerkers dat een te hoge werkdruk ervaart, verschilt per branche. In de branche jeugdzorg geeft meer dan de helft (51,4%) van de werknemers aan de werkdruk als (veel) te hoog te ervaren. In de eerstelijnszorg (exclusief de huisartsenzorg) vindt maar derde van het personeel (35,6%) de werkdruk (veel) te hoog. Dit is het laagste aandeel medewerkers dat een hoge werkdruk ervaart.
- In verband met de corona crisis is werknemerspeiling over 2020 uitgesteld. Bij de vier grote Drentse zorgbranches zien we in het derde en vierde kwartaal van 2020 een hoger verzuim dan in 2019.

Ontwikkeling ziekteverzuim (%) grootste Drentse zorgbranches					
Branche	jaar	Q1	Q2	Q3	Q4
Geestelijke gezondheidszorg	2019	n.b.	n.b.	6,1	6,8
	2020	7,6	6,1	6,1	6,7
Gehandicaptenzorg	2019	n.b.	n.b.	n.b.	7,6
	2020	8,8	7,1	8,0	8,7
Verpleging, Verzorging en Thuiszorg	2019	n.b.	n.b.	6,3	7,7
	2020	8,3	7,3	7,9	8,1
Ziekenhuizen (excl. UMCG)	2019	n.b.	n.b.	4,9	6,0
	2020	6,7	5,8	6,2	7,2

n.b.: cijfer niet bekend

Opleiden en ontwikkelen: instroom beroepsonderwijs zorg en welzijn groeit in Drenthe

- Ongeveer 71% van de werknemers in de Drentse zorg- en welzijnssector volgde (in 2019) een vorm van scholing, landelijk ligt dit aandeel ook op 71%. Het kan gaan om een korte training, maar ook een kwalificerende opleiding op een ander functieniveau.
- Afgelopen jaren steeg de instroom in het zorg- en welzijnsberoepsonderwijs op mbo, hbo en wo-niveau. Vijf jaar geleden (2015/'16) koos één op de drie Drentse studenten in het mbo en hbo voor een zorg- of welzijnsopleiding. Nu (2019/'20) is dat ongeveer 40% van alle Drentse studenten. Afgelopen vijf studiejaar nam in het wo-onderwijs de instroom in de andere opleidingen sneller toe dan in een zorg- of welzijnsopleiding. Ongeveer één op de vijf wo-studenten in Drenthe kiest voor een zorg- of welzijnsopleiding.

Drenthe instroom beroepsonderwijs						Trend	
Studierichting / studiejaar	2015-'16	2016-'17	2017-'18	2018-'19	2019-'20*	2015-'14/2019-'20	2018-'19/2019-'20
mbo zorg en welzijn	2.381	2.501	2.698	2.868	2.949	23,9%	2,8%
mbo geen zorg en welzijn	5.006	5.159	4.881	4.949	4.806	-4,0%	-2,9%
hbo zorg en welzijn	1.011	1.199	1.463	1.393	1.506	49,0%	8,1%
hbo geen zorg en welzijn	2.091	2.093	2.172	2.443	2.295	9,8%	-6,1%
wo zorg en welzijn	170	210	170	240	230	35,3%	-4,2%
wo geen zorg en welzijn	670	700	840	890	950	41,8%	6,7%

* de instroomcijfers over studiejaar 2019-'20 zijn voorlopige cijfers

Arbeidsmarkprognose t/m 2030: 5.000 medewerkers tekort voor groeiende zorgvraag

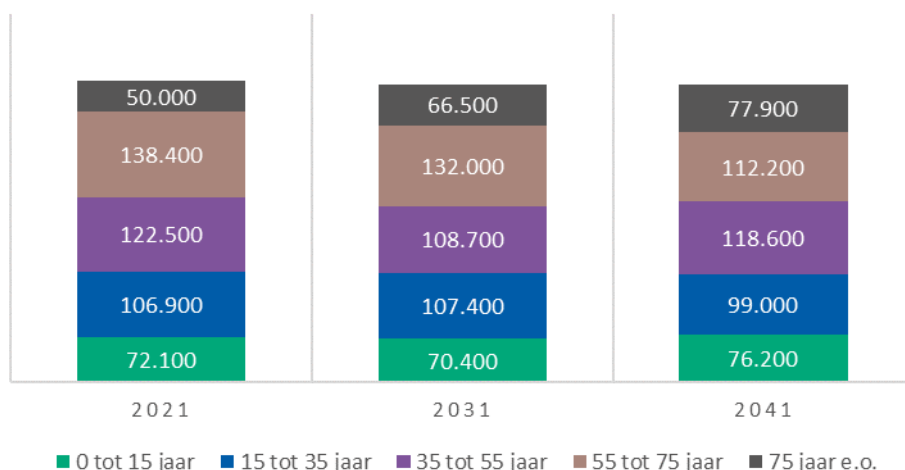
- Het aantal mensen dat in de Drentse zorg en welzijn gaat werken, blijft de komende jaren groeien. In 2030 zijn dat naar verwachting tussen de 48.600 en 48.800 werknemers, bijna 10% meer dan in 2019. Deze verwachte personeelsgroei is onvoldoende om de verwachte toename van de zorgvraag op te vangen.
- In 2019 was er in Drenthe al sprake van een tekort van 1.100 werknemers. Naar verwachting ontstaat in 2030 in Drenthe een personeelstekort van 4.500 tot 5.300 werknemers. De grootste tekorten worden verwacht voor de Drentse verpleeghuizen, ongeveer tussen 2.000 en 2.400 mensen. Voor de functiegroep verzorgenden (mbo-3) wordt in Drenthe het grootste personeelstekort geraamd: 600 à 700 mensen in 2030.

Demografische ontwikkeling: er is sprake van ontgroening en vergrijzing in provincie Drenthe

- De verwachte leeftijdsopbouw van de provincie Drenthe verandert sterk de komende jaren. Er is namelijk sprake van ontgroening en vergrijzing. Dit betekent dat de potentiële beroepsbevolking de komende jaren afneemt, terwijl de leeftijdsgroep van 75 jaar en ouder juist sterk toeneemt. In die leeftijdsgroep is de zorgvraag het grootst.
- De totale bevolking krimpt in 2041 in Drenthe met 6.000 mensen (-1,2%), maar het aantal mensen met een leeftijd van 75 jaar en ouder neemt sterk toe met 27.900 mensen (+55,8%). Het aantal mensen in Drenthe in de leeftijd van 15 tot 75 jaar neemt daarentegen af met 38.000 mensen (-10,3%).

Bevolkingsprognose Drenthe					
Leeftijd	2021	2031	2041	2021-'41	% 2021-41
0 tot 15 jaar	72.100	70.400	76.200	4.100	5,7%
15 tot 35 jaar	106.900	107.400	99.000	-7.900	-7,4%
35 tot 55 jaar	122.500	108.700	118.600	-3.900	-3,2%
55 tot 75 jaar	138.400	132.000	112.200	-26.200	-18,9%
75 jaar e.o.	50.000	66.500	77.900	27.900	55,8%
Totaal	489.900	485.000	483.900	-6.000	-1,2%

BEVOLKINGSPROGNOSE DRENTHE

Bronnen

- ABF Research i.s.m. Prismant (arbeidsmarktprognoses)
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)
- Vacaturesite ZorgpleinNoord
- Vernet (ziekteverzuim)

Meer informatie over deze publicatie

- Deze factsheet is een uitgave van Stichting ZorgpleinNoord. Publicatie uit dit werk is toegestaan, mits de gebruikte bronnen ook vermeld worden.
- Voor vragen of meer informatie kunt u contact opnemen met de onderzoekers van ZorgpleinNoord: Jort Voerman (j.voerman@zorgpleinnoord.nl) of Karin Doornbos (k.doornbos@zorgpleinnoord.nl)